

Huhuksen kyläsuunnitelma

kevät 2005

Huhuksen kyläsuunnitelma	3
Johdanto	3
Huhuksesta lyhyesti	3
Työskentelytapa	4
Kylän henki, ilmapiiri ja osaaminen	4
Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot, kyläunelmat ja maailmanmenon vaikutus kyläämme	5
Vahvuudet ja heikkoudet, mahdollisuudet ja uhkatekijät	6
Ongelmat ja Ideat	6
Huhuksen kehittämissuunnitelmat	6
Lopuksi	8
Liitteet	9

Huhuksen kyläsuunnitelma

Johdanto

Huhuksen kyläsuunnitelma on kyläläisten tuottama konkreettinen toimenpidesuunnitelma siitä mitä kylillä tulisi tehdä seuraavien vuosien aikana. Kyläsuunnitelma on kooste kyläiltojen työstä ja se on myös yhteistyön ja yhteissuunnittelun tulos.

Kyläsuunnitelma on työstetty viidessä kyläillassa, joiden tavoitteena oli koota kaikki kyläläiset yhteen miettimään Huhuksen kehittämistä. Kyläillat toteutettiin Huhuksen koululla Tulevaisuuden Verstaas työkentelynä loka-marraskuun 2004 ja tammi- helmikuun 2005 aikana.

Kaikki kyläläiset kutsuttiin kyläiltoihin, joka talouteen menevillä kirjeillä sekä lehti-ilmoituksin Pogostan Sanomissa. Tiedotusta täydennettiin Minne mennä -palstalla Karjalaisessa ja P-K:n radion äänialloilla menovinkeissä.

Kyläsuunnitelman tekoon osallistui yhteensä lähes 40 kyläläistä eli noin 20 ihmistä per kylältä.

Huhuksesta lyhyesti

Huhuksen kylän historiasta pitää mainita kaksi seikkaa. Runonlaulaja Mateli Kuivalatar 1771 – 1846 eli aina 1820 -luvulle asti Huhuksen Siitarinvaaralla. Toinen kylän historiaan keskeisesti vaikuttanut asia on ollut rautamalmin nostaminen Koitereesta.

Huhuksen kotisivuilla <http://www.carelicum.fi/karjala/index2.html> kylää kuvataan seuraavasti: ”*Koitereen etelärantaa hallitseva Huhuksen kylä pitää järveä äidillisen lempeästi sylissään. Jääkauden muovaamat supparikkaat poikittaisharjut, Selkä-, Palo- ja Ukonkangas pudottavat rinteensä 30-50 metriä korkeammalta järven rantaan. Jyrkät korkeuserot antavat ulottuvuutta. Siitarinvaaralta voi nähdä Ilomantsin kauneimman maiseman: näkymän satasaariselle Koitereelle, yhdelle Suomen ihmeistä.*

Kivilahden tienristeyksen seutuville avautuu puolestaan avarat näkymät etelään päin, Koitajoelle sekä kuululle Keson keidas- ja lintusuolle.

Nyky-Huhuksen pääkylän talot näyttävät levittäytyneen viiden kilometrin pituiseksi nauhaksi lähes tasaisella männikkökankaalla kulkevan maantien varteen. Päätiellä kulkijalle esittäytyvät tasapuolisesti Huhuksen elinkeinot ja kulttuuri: maanviljelys, yritystoiminta, palvelut, koulu, harrastustoiminta ja virkistys. Asutusta on myös Alanteenlahden kiertotiellä ja Liepalassa sekä Siitarissa ja Sillankorvassa.”

Huhuksessa on lukuisia yrittäjiä. Yritykset ovat pääasiassa maa- ja metsätalouteen, puun jatkojalostukseen, matkailuun ja palveluihin liittyviä yrityksiä. Kyläkauppa lopetti toimintansa pari vuotta sitten mutta toiveissa on vuoden 2005 aikana saada kauppa-auto kulkemaan kylällä. Kylällä toimii vielä koulu, joka on myös kylätoiminnan keskeinen tapahtumapaikka.

Yhdistys- ja yhteisötoiminta Huhuksessa on vilkasta ja yhdistyksiä on useita. Kylätoimikunta, Riistamiehet ry, Huhuksen Urheilijat, MLL:n Itä-Koitereen osasto, Huhuksen Marttayhdistys ja Keskustan paikallisyhdistys toimivat edelleen. Paikallisen työväenyhdistys ja Huhuksen maamiesseura eivät enää toimi. Seurakunnan lähetyspiirillä on toimintaa Huhuksessa ja

kansalaisopiston Tiffany-piirikin on toiminnassa. Huhuksessa on pyöritetty myös näytelmäpiiriä mutta sen toiminta ollut tauolla muutaman vuoden.

Huhuksen palvelutarjontaa voi pitää kohtuullisena. Kylällä on koulu, taksit, bussiyhteys Ilomantsiin (7.00, 14.45, 16.30), ampumarata, kylätalo, venesatama Koita ja Koitere, tanssilava, grillikatokset 3kpl, uimaranta 2 kpl, Tsasouna, jääkiekkokenttä-luistinrata (jäädytys, valot), koulun kenttä, lentopallokenttä, lasten leikkipaikka, valaistu kylänraitti, latu, ei virallista kelkkareittiä ja jätteiden lajittelupiste

Huhuksen asukasluku on ollut vuosina 1990 – 2000 seuraava. Tiedot perustuvat

1990: 167 ikäluokittain (0-14:28, 15-29:23, 30-64:91, 65-:25)

1995: 180

2000: 150 ikäluokittain (0-14:20, 15-29:20, 30-64:77, 65-:33)

Huhuksen kylän talouksien määrä vuodenvaihteessa 2004/ 2005 oli 76 taloutta Huhuksen postinumeron jakoalueella. Asukkaita kylällä on noin 150 ja kesäasukkaita 100 henkilöä.

Työskentelytapa

Huhuksen kyläsuunnitelma työstettiin tulevaisuuden verstaana. Ensimmäisessä kyläillassa 2.11. perehdyttiin kyläsuunnittelun periaatteisiin ja Tulevaisuuden Versta työskentelymenetelmään. Käytiin keskustelua kylän vahvuuksista ja menestystekijöistä sekä luotiin tilannekuvaa ja analyysiä Huhuksesta

Toisella kertaa 24.11.käytiin läpi kaikki Huhuksen kehittämisen esteenä olevat asiat, puutteet ja ongelmat. Yritettiin löytää tärkeimmät esteet ja hahmottaa mihin eri elämän osa-alueisiin ne liittyvät. Synkistelyvaiheessa laadittiin myös kylän nelikenttäanalyysi.

Kolmannessa kyläillassa 11.1.2005 työstettiin kylän unelmaa ryhmätyönä. Tavoitteena oli hahmottaa kylän tavoitteita ja päämääriä, työstää kuvaa kylästä kymmenen vuoden päästä sekä arvioida maailman menon vaikutusta omalle kylälle. Irrotteluvaiheen alussa viriteltiin mielikuvitusta mm. harjoituksin ja tuotettiin seinäpaperitekniikkaa käyttäen ratkaisuja esteisiin ja ongelmiin ja yleensäkin kehittämisideoita ja -ajatuksia kylän kehittämiseksi. Tavoitteena oli luoda mahdollisimman suuri määrä ideoita. Näistä valittiin tärkeimmät ja käyttökelpoisimmat jatkotyöskentelyä varten. Ideat myös ryhmiteltiin eri teemojen alle. Ongelmat ja kehittämisajatuksat tuotettiin seinäpapereille kirjoittaen ja tärkeimmäksi koetut kehittämisen esteet sekä ideavaiheen ajatukset valittiin äänestämällä.

Todentamisvaiheessa 1.2. ja 22.2. 2005 työstettiin ryhmittäin teemakokonaisuudet, joiden puitteissa valittiin joukko ideoita ja kehittämisajatuksia perusteluineen, joita lähdetäisiin kehittämään edelleen. Ryhmät kirjasiivat ideoista ja ongelmista kehittämisohjelmia joissa määriteltiin tulevat kylän toimenpiteet ja niiden toteuttamisen mahdolliset ongelmakohdat, vastuhenkilöt sekä aikataulun. Työskentelyn aikana korostettiin, etteivät asiat hoidu itsestään, vaan vaativat jatkuvaa työskentelyä ja kylän eri intressipiirien yhteistyötä sekä päätettyihin tehtäviin sitoutumista.

Kylän henki, ilmapiiri ja osaaminen

Kylällä vuosittain järjestetään yhdistysten vuosikokoukset, kylähihdot, nappulahiihdot, pilkkikilpailut, kyläjuhla (kirkon), äitienpäivä, Marttojen kurssit, Praasniekka, uimakoulu, lavatanssit, KoiterekirKKo, Huhuksen uistelu, kyläillat, ongintakilpailut, hirvipeijaiset, teatterilehti, erätulet sekä erilaiset talkoot ja kurssit

Kylillä ilmapiiri on toimielias, tosin osa kylätoimijoista haluaisi toimia järkevämmän yhden yhdistyksen puitteissa ja osa katsoo että yhdistysten lukumäärä vain lisää mahdollisuuksia kylällä. Huhuksen kylän toimijajoukko on eri-ikäistä, vaikka kylätoimikunnan johtokunnassa ei kovin montaa nuorta olekaan. Huhuksessa kyläsuunnitelmaa tehdessä esiin nousi selkeästi kylätoimikunnan järjestäytymisen tarve kyläyhdistykseksi. Yhteiseloa kyläillä arvioitiin myös näin

Kyläkaupan toimiessa tapaaminen oli päivittäistä. Kauppa lopetti toimintansa 16.4.03.

Tavataan yhdistyksen merkeissä.

Käydään naapureissa.

Tavataan kutsutakseissa.

Jutellaan lenkillä tavatessa.

Puhelinyhteydet kyläläisten välillä.

Suhtautuminen vähän varovaista.

Kauppa loppui, mutta onneksi on koulu.

Väkiluku vähenee, uudet asukkaat eivät ole lapsiperheitä.

Kylällä on monenlaista ammattiosaamista mm. taksi, talonmies, maanviljelijät, keittäjä, sahurit, kirvesmies, parturi, apumies, koneurakoitsija, rakennusmestari, maatalouslomittaja, insinööri, rekkakuski, bändäri, laulusolistit, venttihuoltaja, siivoojat, taidemaalari, ruokapalvelu, eläkeläiset, sähköasentajat, sosiaalityöntekijä, asumisavustaja, kouluavustaja, metsuri, metsäkoneen kuljettaja, betonimies, kivimies, hieroja, jalkahoitaja, sorvari, hitsari. Kylällä on myös eläkeläisiä tai työttömiä.

Huhuksessa myös harrastetaan paljon. Metsästyksellä, kalastuksella, marjastuksella ja sienestyksellä on merkittävä osa kyläläisten elämää. Huhuslaiset harrastavat myös lenkkeilyä, tanssia, järjestötoimintaa, tiffanya, sählyä, jääkiekkoa, luistelua, ammuntaa, biljardia ja jalkapalloa. Analyysi-illan tuotoksena Huhuksen harrastuskirjosta nousi vielä edellä mainittujen lisäksi: keskiviikon lasten kerho, kyläily, ruohonleikkuu, puutarhanhoito, kasvihuoneviljely, riistanhoito, ompelu, neulominen, kutominen, juoruilu, kuvataide, hevosharrastus, ratsastus, filatelia, numismania, kirjallisuus, urheilukirjat, tuohityöt, päretyöt, pajutyöt, pihanhoito, koirat

Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot, kylien unelmat ja maailmanmenon vaikutus kyläämme

Visio työryhmä arvioi että, Huhuksen asukasluvu on kasvanut kymmenen vuoden kuluttua, palvelut säilyvät, kylä on viihtyisä, elintasosta ollaan siirrytty elämisen tasoon, kylällä on löydetty uudenlaisia toimeentulomuotoja mm. sijaiskodit ja terveysalaan liittyvät innovaatiot. Huhuksessa on ennakkoluuloton suhtautuminen kaikkeen uuteen, matkailuyrittäminen menestyy, elämykset ovat osa kylämatkailua, Venäjä ja Karjala luovat uusia mahdollisuuksia kylälle. Toimivia yrityksiä on useita toimialoinaan alkutuotanto, matkailu, kesäasukkaiden isännöintipalvelut ja puunjalostus. Sanalla sanoen elämänusko on korkealla,

Tavoite työryhmä asetti Huhuksen unelmaksi asukasluvun lisäämisen, kylän yhteishengen parantamisen sekä palvelujen ylläpito ja tehostaminen. Päämääriin päästää nuusien yritysten perustamisen, Koitereen mahdollisuuksien hyväksikäytön ja verkostoitumisen sekä yhdistysrakenteen uusiminen kautta. Konkrettisena tavoitteena on Koitere-paketin työstäminen, ja ohjelmallinen Huhus-päivä muutaman kerran vuodessa jotka toteutetaan erilaisina projekteja.

Maailmanmeno työryhmä pohti, että kiireinen elämänmeno lisää halukkuutta asua maalla ja muuttoliike kaupungeista tuo maaseudulle ja eteenkin Huhukseen uusia ihmisiä, varsinkin kun etätyö mahdollistaa työn teon myös kylillä.

Lumiraja nousee pohjoisemmaksi, joka mahdollistaa talvella kelkkailuyritysten toiminnan syrjäkylillä.

Vahvuudet ja heikkoudet, mahdollisuudet ja uhkatekijät

Huhuksen kyläläiset arvioivat kylän vahvuutena olevan puhdas, kaunis luonto ja monipuoliset vesistöt erityisesti Koitere. Muina vahvuuksina mainittiin mm. seuratoiminta, järjestöaktiivisuus, hyvät harrastusmahdollisuudet, yritykset ja palvelut.

Heikkoudeksi kyläläiset katsovat sijainnin, tiestön kunnan, kateuden, yhteistyön puutteen, seuraristiriidat, huonot tietoliikenneyhteydet ja työllisyys-työttömyys kysymyksen.

Alihankintatyöt, yritystoiminta, kylähengen nostatus, kylätalo, ulkoiluharrastuspaikat, seurojen yhteistyö ja luontaistalous tarjoavat Huhukselle uusia mahdollisuuksia. Keskeisimmäksi mahdollisuudeksi nousee kuitenkin Koitereen hyödyntäminen.

Suurimpina uhkatekijöinä huhuslaiset arvioivat olevan väestön vanhenemisen, talkootyön vähenemisen, julkisten palveluiden loppumisen, koulun loppumisen ja seuratoiminnan hiipumisen

Ongelmat ja Ideat

Synkistelyillä hususlaiset arvioivat että kylän yhdistysten yhteistyö ei toimi ja yhteistyökyvyttömyys hankaloittaa kylätoimintaa. Ongelmaillan äänestyksessä muiksi keskeisiksi kylän ongelmaksi nousi koulu loppuminen, kauppa-auton puute, kylätalosta huolehtiminen, pohjavesialueen mukana tuomat viemäröinti vaatimukset. Kommentit ”Toisten asiat ”tiedetään” paremmin kuin omat” ja ”henkilösuhteet sotketaan asioiden hoidossa” tuntuvat huolestuttavan kyläläisiä.

Irroitteluilla tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi nousi paluumuuttajien saaminen kylälle ja Koitereen retkeily, kalastus ja hyväksikäyttö matkailussa. Äänestyksessä muiksi tärkeiksi kehittämisen kohteiksi nousivat ehdotukset (äänet suluissa): kesäretkiä kaikille (7), yhteistyö (4), hoiva- ja hoitokoti (4), kylään vain kaksi rekisteröityä yhdistystä (4), luontokuvia kylältä (3), kaivinkonepalvelu (7), talonmiesyrittäjä, kesämökkien tienauraukset, polttopuut ja kesämökkien yleiskunto (5), pienyrittäminen ja yrittäminen yleensä (4) ja vesistöjen hyödyntäminen, kesällä melontaa ja retkeily, talvella kelkkailu ja retkeily (4)

Huhuksen kehittämisohjelmat

Synkistely- ja irroitteluiltojen teemaryhmiä noudattaen Huhuksen verstastyöläiset työstivät kylän kehittämisen toimenpiteitä. Kehittämisohjelmat työstettiin Maaseudun Sivistysliiton Tulevaisuuden Verstaas työskenntelyyn laaditulle toivesuunnitelmapohjalle. Kehittämisohjelma tehdään idean tai kehittämishankkeen pohjalta. Ryhmä määritteli idean tai mahdollisen hankkeen toteuttamisen esteenä olevia asioita, seikkoja tai toimintatapoja. Kun toteuttamisen esteet oli kyetty riittävän selkeästi hahmottamaan voitiin ryhtyä työstämään toimenpiteitä esteiden poistamiseksi tai keinoja idean toteuttamiseksi. Suunnitelluille toimenpiteille etsittiin toteuttajat ja vastuutahot ja mietittiin myös aikataulu. Näin saatiin joukko toimenpiteitä, joita kylällä tullaan tekemään muutaman lähivuoden aikana.

Laaditut toimenpiteet arvioitiin ja laitettiin ”arvojärjestykseen” äänestämällä viidennessä kyläillalla tiistaina 22.2. Jokainen osallistuja valitsi viisi mielestään tärkeintä kehittämisisideaa. Näistä äänestetyistä ideoista on jatkotyöstetty seitsemää ideaa hankesuunnittelun mukaisesti. Suunnitellut ideat teemakohtaisesti seuraavassa luettelossa.

Koitere-paketti

kaikki Koitereen ympäristökylät mukaan (25 % omarahoitus)

Taustat ja tavoitteet:

Koitereen arvon ja kauneuden nostaminen sille kuuluvaan arvoon. Koitereen kaavoitus tarjoaa myös mahdollisuuden alueen markkinointiin. Koitere on yksi Suomen seitsemästä ihmeestä, joka tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia matkailun parissa, kesällä veneretkiä ja talvella talvikalastusta. Koitere-paketin tavoitteena on myös ympäristökyläiden yrityselämän elvyttäminen ja palvelujen säilyttäminen sekä näiden kehittäminen.

Toteutus:

Kartoitetaan yrittäjät ja tehdään kotisivut Internetiin Koitereen tunnetuksi tekemiseksi. Koitereen markkinointi myös uusille kesäasukkaille ja mahdollisille paluumuuttajille. Koitere-portti mainokset sisääntuloteille, jotta turistit, lomalaiset ja matkailijat tietävät mitä on tarjolla. Toteutuksessa yrittäjien ja kyläiden omat toimenpiteet osahankkeina. Rahoitus leader –rahoituksena tai ympäristökeskuksen rahoituksena. Hanke voisi alkaa jo vuonna 2005.

Tulokset

Yritysrenkaat, uudet kesäasukkaat ja paluumuuttajat. Kyläiden palvelutarjonta osana yritysten käyttämiä palveluja.

Matelin kulttuuriperintö

Tausta:

Mateli Kuivalattaren kulttuuriperinnön vaalimiseksi on työstetty kehittämishanketta, joka on jäänyt kesken. Matelin elämän vaiheet tunnetaan kohtuullisen hyvin ja niistä sekä hänen runoistaan voisi koostaa tapahtuman joka toistuisi säännöllisin väliajoin.

Tavoitteet:

Matelin kulttuuriperinnön esiin nostaminen ja sen peilaaminen nykypäivään. Kulttuuriperinnön pohjalta toteutettava kulttuuritapahtuma yhteistyössä eri järjestöjen kanssa.

Hankkeen toteutus:

Hankesuunnitelman laatiminen kesken jääneen suunnitelman pohjalta. Yhteistyöneuvottelut.

Tapahtumat Huhuksessa ja muissa mahdollisissa kylissä.

Hankkeen toteuttaja ja rahoitus

Hanke voisi alkaa 2005 – 2006. Rahoitus mahdollisesti leader -rahoituksena. Muina mahdollisina rahoittajina voisi olla erilaiset säätiöt. Vastuu henkilöinä Seppo Lehtinen ja Eila Piippo

Mukana olevat tahot:

Kylätoimikunnat, Ilomantsin kunta, Kalevalaiset naiset, Karjalaisen kulttuurin edistämissäätiö, Ilomantsin ev.lut.srk, Museosäätiö, Joensuun Yliopisto ja Maaseudun Sivistysliitto.

Kylälle kyläyhdistys

Tausta:

Huhuksessa on liian monta yhdistystä, vähän todellisia toimijoita, omistusrakenne – kiinteistön omistus, yhteishenki?

Tavoite: kyläyhdistyksen perustaminen

Toimenpiteet: Valitaan johtokunta, joka edustaa kylää laajapohjaisesti, kylän kiinteistöjen kunto ja säilyminen turvattava (kenen omistuksessa, ei saa olla toiminnan kannalta merkittävä kysymys), vanhaa yhdistysrakennetta purettava ja laitettava uinumaan tai muutettava, mietittävä mitkä toiminnot ovat todella merkittäviä, ei esitetä yhdistyksille toimintaohjeita vaan toimitaan itse yhdistyksissä. Kyläyhdistyksen yhtenä toimenpiteenä on myös kylätalon toiminnallinen kehittäminen.

Ohjelmallinen Huhus –päivä

Taustalla ajatus miten saada porukka innostumaan, millainen olisi hyvä ohjelma ja pitäisi miettiä omalaatuinen teema (Mateli).

Tavoitteena tukea kylähenkeä ja saada näyttävä tapahtuma aikaan kylällä, joka innostaisi myös kesäasukkaita, matkailijoita, ilomantsilaisia ja ihmisiä Joensuusta asti.

Toimenpiteet:

Seurojen yhteistyö ja koko kylä Tapahtumina erilaisia seurapelejä, metsästysseuran ilmakiväärillä ampuminen pienoishirvi-illanvietoissa, näytelmän esittäminen kyläpäivillä (Lilli), Matelin hyödyntäminen (Eila). Tapahtuman sovittaminen muiden Koitereen kyläien kesätapahtumien kanssa. Vastuullisina toteuttajina kylätoimikunta/ perustettava kyläyhdistys. Aloitus kesällä 2005

Lisää asukkaita ja nuoria kylälle

Ongelmana on työpaikkojen, asuntojen ja tonttien puuttuminen

Ratkaisuna työpaikkoja kylälle ja lähiympäristöön, yritystoimintaa ja yrittäjäksi ryhtymistä, esim. hoitokoti - sijaiskoti tyyppisiä yrityksiä, halukkaan yrittäjän löytyminen.

Toimenpiteenä jo toteutettujen hankkeiden syventäminen esimerkiksi kyläien yhteisenä hankkeena. Tulomuuttopalvelujen kehittäminen esim. ensikoti tulomuuttajille; jonkin yhteisön omistaman kiinteistön vuokraus tulomuuttoperheelle. Vuokralla voisi olla määrätyn ajan, jonka jälkeen muuttajat jäävät heille erityisesti räätälöityyn kotiin ja ensikoti vapautuu uusille muuttajille. Ensikodin rakentaminen voidaan toteuttaa hankkeena useammalla rahoitustavalla. Työvoimahallinnon koulutusrahat, leader -rahoitus mahdolliset muut tuet.

Pohjavesialueella sijaitsevien talouksien viemäriverkon kehittäminen

Tausta: Jätevesilain tarkoittamalla jätevesien käsittelyn ja johtamisen edellyttämät velvoitteet tulevat voimaan reilun kahdeksan vuoden kuluttua. Huhuksen pohjavesialueella sijaitsevien talouksien kohdalla asia merkitsee kohtuullisen suuria investointeja tulevaisuudessa. Taloudet ovat alueella hajallaan ja määrärahojen yhteiskunnan taholta jätevesien käsittelyyn on epävarmaa.

Toimenpiteet: Suoritetaan jätevesien johtamisen ja käsittelyn edellyttämä tarvekartoitus (vaikutuspiirissä olevat asukkaat) ja mietitään mikä toteuttajayhteisö tai osuuskunta voisi hoitaa mahdolliset toimenpiteet.

Toteuttaja ja aikataulu kunta tai muu yhteisö

Kantatien kunnostus

Kylän läpi kulkeva tie on sulan kelin aikana varsin huonossa kunnossa. Ongelmana on tietenkin tien ylläpitäjän määrärahojen puute ja usean muunkin tien huono kunto, jolloin rahoitukset ovat tiukassa. Huolimatta tästä perusongelmasta huhuslaiset pitävät säännöllistä yhteyttä Huhuksentien kunnossapitävään tahoon ja perustelevat tien kunnostuksen tarpeellisuutta. Huhuslaisten puolta pitävät yrittäjien puolesta Jari ja asukkaiden puolesta Sirkka.

Lopuksi

Huhuksen kyläillat osoittivat tarpeen arvioida kylätoimintaa perinteisten tapahtuma- ja kokouskäytännöistä poikkeavalla tavalla. Verstasillat toivat kylätoiminnan piiriin uusia ihmisiä. Ilahduttavaa verstasilloissa oli se, että ne vetivät kaiken ikäistä väkeä. Kyläilloissa syntyi innostunut kehittämisen ilmapiiri ja ihmiset kokivat, että omalla toiminnallaan ja suunnittelulla voi vaikuttaa kylän kehittämiseen.

Suunnitellut asiat ovat hyvin käytännönläheisiä. Suunniteltujen toimenpiteiden toteuttaminen vie aikaa eikä kaikkia esille tulleita asioita ehkä toteuteta. On kuitenkin hyvä että monet jo aiemmin puhutut asiat ovat nyt paperilla ja ehkä kirjoitettuna. ”velvoittavat” suunnittelijoitaan toteuttamaan

ne. Huhuksen kyläsuunnittelussa tuli esille asioita, joita muutkin Ilomantsin kylät haluaisivat toteuttaa, joten yhteistyö kylien välillä tuottaisi hyvän tuloksen.

Tarjoilut olivat hyvät ja siitä tulee kiittää kylän emäntiä. Tiedottamisessa tuli pari pientä kömmähdystä, muuta kyläläiset antoivat ne vetäjälle anteeksi. Verstastilana Huhuksen koulu toimi oikein hyvin, luokka ja käytävätila riitti hyvin työskentelyyn.

Verstastyö palautteessa kyläläiset arvioivat työskentelyn tavoitteen tulleen tyydyttävän selkeästi esille. Omaan aktiivisuuttaan kyläläiset arvioivat kohtalaisesti osa totesi sen olleen alhainen ja suurin osa kohtalainen tai hyvä. Oma aktiivisuus selitti myös varsin hyvin arviota verstastyön tarpeellisuudesta. Verstasvetäjän työskentely ja osaaminen arvioitiin kohtalaisen hyväksi. Yleisarvosana työskentelystä oli kouluarvosanana 8 +.

Liitteet

1. Huhuksen analyysi
2. Huhuksen tulevaisuuden visiot
3. Nelikenttäanalyysi
4. Huhuksen ongelmat ja kehittämisen esteet
5. Huhuksen ideat ja kehittämisajatukset
6. Huhuksen suunnitellut toimenpiteet
7. Osallistujat

1. HUHUUKSEN ANALYYSI

RAKENNUKSET JA LUONTOKOhteet	HARRASTUSOSAAMINEN	AMMATIT JA OSAAMINEN	YHDISTYKSET
<p>Siitarinvaara, Syväys (1800-luvulta), Lampila 1918, Kylätalo (Suojeluskuntatalo 1939), Kauppias Turusen paikka (1800-luvulta)</p>	<p>marjastus, metsästäys, kalastus, sienestys, vaeltaminen, lenkkeily, tanssi, järjestötoiminta, tiffany, säily, jääkiekko, luistelu, ammunta, biljardi, jalkapallo, ruokakurssit, 3L, kyräily, keskiviikon lasten kerho, kyläily, ruohonleikkuu, puutarhanhoito, kasvihuoneviljely, riistanhoito, kalastus, ompelu, neulominen, kutominen, juoruilu, kuvataide, hevosharrastus, ratsastus, filatelia, numismatia, kirjallisuus, urheilukirjat, tuohityöt, päretyöt, pajutyöt, pihanhoidot, koirat</p>	<p>taksi, talonmies, viljelijät, keittäjä, sahurit, kirvesmies, parturi, apumies, koneurakoitsija, rakennusmestari, maatalouslomittaja, insinööri, rekkakuski, bändäri, laulusolistit, venttihuoltaja, siivoojat, taidemaalari, ruokapatvelu, eläkeläiset, sähköasentajat, sosiaalityöntekijä, asumisavustaja, kouluavustaja, metsuri, metsäkoneen kuljettaja, betonimies, kivimies, hieroja, jalkahoitaja, sorvari, hitsari</p>	<p>kylätöimikunta, Riistamiehät ry, Huhuksen Urheilijat, MLL:n Itä-Koitereen osasto, Huhuksen Marttayhdistys, TVY ei toimi, Keskusta py, Huhuksen maamiesseura ei toimi, seurakunnan lähetyspiiri, kansat. Tiffany-piiri</p>
KULTTUURI JA HISTORIA	YRITYKSET	TAPAHTUMAT	TIESTÖ
<p>Mateli asui 1820-luvulle asti Siitarinvaaralla, Liepälästä lähtenyt Huhuksen asutus, rautamalmi</p>	<p>taksi 2 kpl, Koitare ky (sahaus, höyläys, välinevuokraus, mökinvuokraus), marjaviljely 2kpl, koneyhymä-maatalous, Venttihuolto (pohjoismainen), maatalous: 2 lypsykarjaa, 1 ihakarja, maanviljely, polttopuun välyty, mansikan viljely, pirttiviljely, pontikankeitto, useita mökinvuokrausyrityksiä</p>	<p>yhd. vuosikokoukset, kylähihdot, nappulahihdot, pilkkipailut, kyläjuhla (kirkon), äitienpäivä, Marttojen kurssit, Praasniekka, uimakoulu, lavatanssit, Koiterekirkko, Huhuksen uistelu, kyläilta, ongintakipailut, hirvipeijaiset, teatterilehti, erätulet, talkoot ja kurssit</p>	<p>Huhuksen tie, Liepälantie, Alanteenlahdentie, Sillankorvantie, Siitarintie, Partalantie</p>
PALVELUT	VÄESTÖ	VÄESTÖ	VÄESTÖ
<p>koulu, taksit, bussiyhteys Ilomantsiin (7.00, 14.45, 16.30), ampumarata, kylätalo, venesatama Koita ja Koitere, tanssilava, grillikatokset 3kpl, uimaranta 2 kpl, Tsasouna, jääkiekkokenttä-luisturata (jäädtyys, valot), koulun kenttä, lentopallokenttä, lasten leikkipaikka, tievalot puuttuu, latu, ei virallista keikkaraittia, jätteiden lajittelupiste</p>		<p>1990: 167 (0-14:28, 15-29:23, 30-64:91, 65-:25), 1995: 180, 2000: 150 (0-14:20, 15-29:20, 30-64:77, 65-:33)</p>	<p>Koitaajoki, Koitere, Rekilampi, Valkko</p>

2. HUHUKSEN TULEVAISUUDEEN VISIOT

1. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot:

(visio 5-10 vuoden päästä)

palvelut säilyvät,
kylä viihtyisä, elintasosta elämisen tasoon,
uudenlaisia toimeentulomuotoja, sijaiskodit ja terveysalaan liittyvät,
ennakkoluuloton suhtautuminen kaikkeen uuteen,
matkailuyrittäminen menestyy, elämykset,
Venäjä, Karjala,
toimivia yrityksiä: alkutuotanto, matkailu, puunjalostus,
elämänusko korkealla,
kesäasukkaiden isännöintipalvelut

2. Kylän unelmat; päämäärämme ja tavoitteemme:

asukasluvun lisääminen,
kylän yhteishengen parantaminen,
palvelujen ylläpito ja tehostaminen,
uusien yritysten perustaminen,
Koitereen mahdollisuuksien hyväksikäyttö,
verkostoituminen,
yhdistysrakenteen uusiminen,
Koitere-paketin työstäminen,
ohjelmallinen Huhus-päivä muutaman kerran vuodessa,
projekteja, millä saadaan EU-rahaa

3. Maailmanmenon vaikutus kyläämme:

kiireinen elämänmeno lisää halukkuutta asua maalla, muuttoliike kaupungeista maaseudulle,
etätyö mahdollista,
lomamahdollisuudet jo valmiina,
lumi mahdollistaa talvella kelkkailuyrityksen (lumiraja nousee pohjoisemmaksi),
kesällä hyvät kalavedet ja retkeilymahdollisuudet,
puhdasta luontoa löytyy,
tilaa löytyy asumiselle ja yrittämiselle,
hoitoa ja palvelua yritysmaailmasta vanhoille,

3. HUHUS / NELIKENTTÄ-ANALYYSI

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<p>puhdas, kaunis luonto ja monipuoliset vesistöt, Koitere, koulu, taksi, seuratoiminta, kylätalo, tanssilava, ampumarata, järjestöaktiivisuus, kattava tieverkko, hyvät harrastusmahdollisuudet, yritykset ja palvelut, vapaa-ajan palvelut, moniosaaminen (ammattitaidon monipuolisuus), rivitalo, tapahtumat</p>	<p>sijainti, tiestö, ikärakenne, kateus, yhteistyön puute, kaupan loppuminen, sijainti, seuraristiriidat, hajaan asuttu, ikääntyminen, tietoliikenneyhteydet, työllisyystyöttömyys, samat toimijat kaikissa seuroissa, politiikka, tiestön kunto, toiminta ja järjestely keskittynyt samoille henkilöille, henkilökohtaiset ristiriidat</p>
MAHDOLLISUUDET	UHKATEKIJÄT
<p>lisää lapsiperheitä, alihankintatyöt, yritystoiminta, kylähengen nostatus, luonto ja vesistöt, harrastusmahdollisuudet, mahdollisuus kannattavaan yritystoimintaan, yhteistoiminta mahdollisuudet, puutarhaviljely, matkailu, Koitere, luonnontuotteiden hyödyntäminen, kylätalo, ulkoiluharrastuspaikat, seurojen yhteistyö, luontaistalous (marjastus, luonto), koulutusmahdollisuus (oppivelvollisuus)</p>	<p>lapsia vähän, väestön vanheneminen, talkootyön väheneminen, julkisten palveluiden loppuminen, koulun loppuminen, seuratoiminnan hiipuminen, pohjavesialue, pohjavesien saastuminen (likakaivoremontit), väestön väheneminen, koulun lakkautuminen, linjaliikenteen loppuminen, työttömyys, luonnon mullistukset, karhu- ja susipelko, tietoliikenneyhteydet, linjaliikenteen loppuminen, luonnonoikut, Sonera, tiestön rappeutuminen, autoituminen</p>

Teemat	4. Huhuksen ongelmat	Äänet
asukasluku	huolena vanhusten poismuutto	3
	väestörakenne	2
	lapsilla ei ole ikätovereita	1
	väestörakenne	
elinkeinot	tytöt puuttuvat kylältä	2
	ajan puute	
	rahan puute	
	sukulaislomittajat	
harrastukset	ei jumppaa, eikä muutakaan ohjattua liikuntaa ikääntyville	3
	nuorison harrastukset	1
	vapaa-ajan puute (harrastukset)	1
	yksipuoliset harrastusmahdollisuudet	1
infra	Huhuksen tien huono kunto	2
	viemäriongelmat	2
	huonot tiet	
kylä	seurojen yhteistyön toimimattomuus	8
	yhteistyökyvyttömyys	6
	henkilösuhteet sotketaan asioiden hoidossa	5
	toisten asiat "tiedetään" paremmin kuin omat	5
	kateus	3
	henkilökohtaiset asiat otetaan toiminnan esteeksi	2
	talkoohenki olematon	2
	kateus	1
	naisen tuska	1
	ei pysäytetä kehitystä, täällä on elämää vielä 10 vuoden päästäkin –ajattelu	
	eristyneisyyttä	
	kylän politiikka	
	liikaa ryhmitöitä	
	miehen tuska	
	pitkävihaisuus	
	purnut kotona	
	pätemisen tarve	
	rahan puute avustuksiin	
	sinun olisi aina saatava viimeinen sana, vaikei se johtaisi mihinkään	
	sukuriidat	
	toisten arvostelua ja mollaamista	
	tosikkomaisuus	
	turha syyttä peiliä, kun naama on vinossa	
	uusia tuulia ei hyväksytä	

	yksinäisyyttä	
kylätalo	kylätalosta huolehtiminen	6
	kylätalo ja lava	5
palvelut	koulu loppuu	11
	kauppa puuttuu	6
	kauppa-auto	6
	linja-autoyhteydet huonot	
ympäristö	pohjavesialue	4
	liikaa EU-rauhoituksia	2
	riistan vähyys	

5. Huhuksen ideat (äänet)

Asukasluku

paluumuuttajia (7)

asuinkelpoisten rakennusten säilyttäminen ja hyödyntäminen (2)

Kulttuuri

Matelin kulttuuriperintö esille Leader-hanke (1)

Kylätoiminta/Yhteistoiminta

kesäretkiä kaikille (7)

yhteistyö (4)

hoiva- ja hoitokoti (4)

kylään vain kaksi rekisteröityä yhdistystä (4)

verkostoituminen (3)

Baabelintorni kylälle (2)

liikuntaohjaaja esim. jumppaa ja voimistelua kaikille kykyjensä mukaan (2)

polttopuun teko kyläläisille (talkoilla Heikki L.)

lahjat

mahdollinen Koitereen kehittämissyhdystys Leader-rahoituksella (1)

Palvelut

hoitopalvelu, paikka vanhuksille ja muille hoitoa tarvitseville (3)

Ympäristö

luontokuvia kylältä (3)

kalastuslampien hyväksikäyttö (3)

luontoretket (1)

marjastus

jäniksen metsästystä lisättävä

Yrittäminen

Koitereen retkeily, kalastus ja hyväksikäyttö matkailussa (8)

kaivinkonepalvelu (7)

talonmiesyrittäjä, kesämökkien tienauraukset, polttopuut ja kesämökkien yleiskunto (5)

pienyrittäminen ja yrittäminen yleensä (4)

vesistöjen hyödyntäminen, kesällä melonta ja retkeily, talvella kelkkailu ja retkeily (4)

matkailuyrittäminen eräretkiä (3)

hoiva- ja palvelualan yrittäminen (3)

laadukasta pontikkaa (3)

ruokapalveluja (2)

puutavaran jatkojalostus (2)

elämysmatkailua (2)

pienimuotoinen kesäkioski (2)
luonnontuotteiden vastaanottopiste (herkkutatti ym. sienet marjat) opastus retkille
(elämys) (2)
perinteiset yritykset säilytettävä (2)
ohjelmapalveluja
ohjelmapalveluja
mökkimatkailun kehittäminen yhteisesti

KEHITTÄMISOHJELMA**Kylä: Huhus**

Teema infrastruktuuri

TOIVESUUNNITELMA	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
Kehittämishanke / Idea kantatien kunnostus	Toteuttamisen esteet määrärahan puute	yhteydenotot kunnossapitävään tahoon, tarpeellisuuden perusteleva	yrittäjät / Jari asukkaat / Sirkka	2005 →
paikallisteiden kunnossa pito	osakkaiden yhteisymmärrys ja joukkovastuu kustannuksista, yksityisiemäärärahat	yhteisvastuullisuus kunnissa, valtion tai kunnan avustusten saaminen	tieosakkaat, tiehoitokunnat, Jari	2005 →
pohjavesialueella sijaitsevien talouksien viemäriverkon kehittäminen	taloudet hajallaan, määräraha	tarvekartoitus, toteuttajayhteisö tai osuuskunta tai tarvitsijat yhdessä	vakuutuspiirissä olevat asukkaat, kunta tai muu yhteisö	2006 kevät
tietoliikenneyhteyksien (laajakaistan saatavuus kaikille halukaille) kehittäminen	pitkät välimatkat, huonot kaapeliyhteydet	vaihtoehtojen kartoitus, opinnäytetyö AMK tai vastaava, lankaverkkojen korjaus, korvaavien vaihtoehtojen etsiminen, painostus Soneraan	Sonera, yhteisöt, tarvitsijat / Jari	2005 →
kyläsivujen uudistaminen	ammattitaito, vanha tieto	yhteistyö kunnan kanssa, tietojen keruu kylältä		2005 →
Koitereen portti tai vastaava pysäyttävä taulu	paikan löytyminen	yhteistyö kunnan kanssa		2005 →

TOIVESUUNNITELMA	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
Kehittämishanke / Idea ohjeistus näköalapaikoille (Siitari!)	Toteuttamisen esteet paikan löytyminen	kehitystyö taulun saamiseksi	Eila	2005 →
jumppa	vetäjän puuttuminen	kansalaisopistolta, omalta kylältä vetäjä	Virpi	2005 kevät
hiihdolat	latupohjan kunnostaminen, kunnossapitäjä	kesällä raivaus, talvikunnossapito, rahoitus	kylätoimikunta, Tuula, urheiluseura	2005 kevät ja talvi
ilmoitustaulu	näkyvälle paikalle, tekijän puute	joku ottaa asiakseen, lähtevän postilaatikon luokse kylätaulun viereen, kysytään Korhoselta lupa	kylätoimikunta	2005 kevät
kylän vaiheista kertova kirja	kuka kerää ja tallentaa tiedot, kuka tekee	useampi tiedon kerääjä, yksi kokooja ja tekijä, projekti käyntiin	kylätoimikunta, kansalaisopisto	5 vuoden projekti
asukasluvun lisääminen	työpaikkojen ja palvelujen puuttuminen	työpaikkojen perustaminen, tonttien tarjonta ja vuokra-asuntojen hyödyntäminen, laajakaista on kylällä	Matti, Sirkka	2005 →
ympäristö Koidanvarren lintutorni laavut luontoretket	paikkakysymys vetäjän puuttuminen	tienvarsipusikot pois Sykönahon laavu on jo hyvät sieni- ja marjamaat	Topi, Raija Irma	

KEHITTÄMISOHJELMA**Kylä: Huhus****TEEMA: Kulttuuri**

TOIVESUUNNITELMA	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
Kehittämishanke / Idea Matelin kulttuuriperintö Leader-hanke	Toteuttamisen esteet hankesuunnitelman keskeneräisyys	projektin vetäjä, hankesuunnitelma ja toteuttaminen, projekti	Eila ja Seppo	2005 →
Huhus-päivät	tuotteistaminen, suunnitelma	kylällä toimivat seurat	seurojen pj. Esko Eila	2005
näytelmäkerho	onko halukkaita ja vetäjää, rahoitus	kerhomuotoisena, kysyttäisiin vetäjää, paikka kesällä kylätalolla, talvella koululla	kylätoimikunta / Lilli, kansalaisopisto	kevät ja kesä 2005
ohjelmallinen Huhus- päivä	saada porukka innostumaan, ohjelman laatiminen	pitäisi miettiä omalaatuinen teema (Mateli)	seurojen yhteistyö ja koko kylä	2005

Lisäideat 22.2. 2005

TOIVESUUNNITELMA	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
Kehittämishanke / Idea	Toteuttamisen esteet			
kylätalo	omistuspohja?	rahoitus hankkeen toteuttamiseksi		
tienvarsien raivaaminen	työntekijät	talkoot?	kylätoimikunta	
lumikenkäkävely		Kylmälammen lenkki	kylätoimikunta	2005
valaistu latu	paikka?		urheiluseura	
lisää asukkaita ja nuoria kylälle	työpaikkojen, asuntojen ja tonttien puuttuminen	työpaikkoja kylälle ja lähiympäristöön, yritystoimintaa ja yrittäjäksi ryhtymistä, esim. hoitokoti - sijaiskoti tyyppisiä yrityksiä, halukkaan yrittäjän löytyminen		
ostospalvelutaksi	tarvekartoitus			
kylälle kyläyhdistys	liian monta yhdistystä, vähän todellisia toimijoita, omistusrakenne – kiinteistön omistus, yhteishenki?	valitaan johtokuntiin muita kuin aikaisempia henkilöitä, laajapohjainen rakenne kyläläisistä suotava, kylän kiinteistöjen kunto ja säilyminen turvattava (kenen omistuksessa, ei saa olla toiminnan kannalta merkittävä kysymys), vanhaa yhdistysrakennetta purettava ja laitettava uinumaan tai muutettava, mietittävä mitkä toiminnot ovat todella merkittäviä, ei esitetä yhdistyksille toimintaohjeita vaan toimitaan itse yhdistyksissä		
seurojen yhteistyön parantaminen		yhteiset illanvietot seurapelihengessä seurojen kesken	seurojen puheenjohtajat	2005

<p>näytelmän esittäminen kyläpäivillä (Lilli), Matelin hyödyntäminen (Eila)</p>		<p>erilaisia seurapelejä, metsästysseuran ilmakiväärillä ampuminen pienoishirvi-illanvietoissa</p>	<p>kylätoimikunta ja muut seurat, vastualueet jaettu seuroittain</p>	<p>2005</p>
<p>Koitere-paketti: – kaikki Koitereen ympäristökyylät mukaan (25 % omarahoitus)</p>		<p>Taustat ja tavoitteet: Koitereen arvon ja kauneuden nostaminen sille kuuluvaan arvoon Koitere on yksi Suomen seitsemästä ihmeestä tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia matkailun parissa kesällä veneretkiä ja talvella talvikalastusta ympäristökylien yrityselämän elvyttäminen palvelujen säilyttäminen ja kehittäminen</p> <p>Toteutus: kartoitetaan yrittäjät ja tehdään kotisivut Internetiin Koitereen tunnetuksi tekemiseksi Koitere-portti mainokset sisäntuloteille, jotta turistit, lomalaiset ja matkailijat tietävät mitä on tarjolla tarjotaan ohjelmallista Huhus-päivää</p>	<p>Hankkeen toteuttaja: Matelin Kulttuuriperintö</p> <p>Mukana olevat tahot: kylätoimikunta Ilomantsin kunta Kalevalaiset naiset Karjalaisen kulttuurin edistämisseätiö Ilomantsin ev.lut.srk Museosäätiö Joensuun Yliopisto MSL</p>	

KEHITTÄMISOHJELMA**Kylä: Huhus****TEEMA: Elinkeinot**

TOIVESUUNNITELMA	TOTEUTUSOHJELMA	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
Kehittämishanke / Idea Koitere-paketin työstäminen	Toteuttamisen esteet tuotteistaminen, pääoma	toteuttaja-verkosto, yrittäjien kehittämishanke, sitoutuminen, markkinointi	Jari, Seppo, Eila, Matti H.	2005
kesäkioski	yrittäjien puuttuminen	kylältä etsiminen	kylätoimikunta	
luonnontuotteiden vastaanottopiste	ostajatahojen mukaan saaminen	vastaanottotilat olemassa	kylätoimikunta, Seppo Esko	2005-2006

Huhuksen kylätoimikunta, Vaara-Karjalan Leader ry, Maaseudun sivistysliitto,
Pohjois-Karjalan kylät ry ja Ilomantsin kunta

